

Kauhapork Oy
Kalannintie 232
23200 VINKKILÄ

Viite
Hänvisning

Asia
Ärende

YHTEYSVIRANOMAISEN TÄYDENTÄVÄ LAUSUNTO YMPÄRISTÖVAIKUTUS-
TEN ARVIOINTIOHJELMASTA:
KAUHAPORK OY
SIKALATOIMINTOJEN LAAJENNUSHANKE KAUHAVALLA / UUDEN SIKALAN
PERUSTAMINEN LAPUALLA
KAUHAVA, LAPUA

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Kauhapork Oy on hankkeesta vastaavana toimittanut 3.7.2008 täydennyksen Länsi-Suomen ympäristökeskukseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA) annetun lain (468/1994, muutos 267/1999, muutos 458/2006) mukaiseen arviointiohjelmaan **Sikalatoimintojen laajennushanke Kauhavalla / Uuden sikalan perustaminen Lapualla**. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma hankkeen vaihtoehtoista, ympäristövaikutusten selvittämisestä ja arviointimenettelyn järjestämisestä.

Alkuperäisessä arviointiohjelmassa (9.10.2006) ainoana sijoituspaikkavaihtoehtona oli Kauhavan Alakylä. Yhteysviranomaisen lausunnossa 22.12.2006 todettiin, että YVA-menettelyssä saadun palautteen perusteella hankkeen jatkosuunnittelussa tulisi kartoittaa myös muita mahdollisia sijoituspaikkavaihtoehtoja. Kauhapork Oy esittää 3.7.2008 arviointiohjelman täydennyksessä Lapuan sijoituspaikkavaihtoehtoa otettavaksi mukaan YVA-menettelyyn. Ympäristöministeriön ohjeen mukaisesti täydennetyt arviointiohjelman uusi kuuluttaminen katsottiin tarpeelliseksi. Tämä yhteysviranomaisen lausunto täydentää aiempaa lausuntoa lähinnä uutta sijoituspaikkavaihtoehtoa koskien.

Hankkeessa suunnitellaan sikalatoiminnan laajentamista joko rakentamalla uusi sikalarakennus Heikas Oy:n ja Kauhapork Oy:n nykyisten lihasikaloiden yhteyteen Kauhavalla tai rakentamalla kokonaan uusi sikalakokonaisuus Lapualle. Kauhavan hankealue sijaitsee Alakylässä (Hahtomaantie 629) noin 7 km Kauhavan keskustasta lounaaseen. Uusi 5 400 lihasian sikalarakennus sijoittuisi nykyisten sikalarakennusten (4 kpl) itäpuolelle tilalla Kauhapork RN:o 8:349 Kauhavan Alakylässä. Sikaloilla on voimassa oleva ympäristölupa yhteensä 4 550 lihasian pitoon.

Lapuan hankealue sijaitsee Marjokallion – Tallinkehämäen alueella noin 6 km Lapuan keskustasta luoteeseen ja 9 km Kauhavan keskustasta lounaaseen. Uusi enintään 9 900 lihasikapaikan sikalakokonaisuus rakennettaisiin tilalle Annalanmettä RN:o 118:13 Lapuan Kirkonkylässä. Nykyinen 4 500 lihasian sikala Kauhavalla jatkaisi toimintaansa, etäisyyttä sen ja Lapualle suunnitellun sikalakokonaisuuden välillä olisi noin 3,5 km.

Hankkeen toteutuessa Kauhapork Oy:n sikaloissa syntyisi Kauhavan vaihtoehdossa lietettä noin 20 000 m³ vuodessa, se sisältäisi noin 25 tonnia fosforia ja sen peltolevitykseen vaadittaisiin noin 1 000 ha peltoala. Lapuan vaihtoehdossa syntyisi nykyisten ja uusien lihasikaloiden toiminnasta lietettä yhteensä noin 28 800 m³ vuodessa, se sisältäisi noin 36 tonnia fosforia ja sen peltolevitykseen vaadittaisiin noin 1 310 ha peltoala.

Hankkeesta vastaava	Kauhapork Oy Kalannintie 232 23200 VINKKILÄ
YVA-konsultti	Watrec Oy Wahreninkatu 11 30100 FORSSA
Yhteysviranomainen	Länsi-Suomen ympäristökeskus PL 262 (Koulukatu 19) 65101 VAASA

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

Taulukko 1. YVA-menettelyssä tarkasteltavat vaihtoehdot.

Vaihtoehdot	Sijointuspaikka	Lihasikapaikkoja	Lietelannan käsittely
VE 0	Kauhava	4500 Nykyinen	Käsitlemättömänä peltolevitykseen
VE 1	Kauhava	4500 + 5400 = 9900 Nykyinen + laajennus	Keskitettyssä biokaasulaitoksessa
VE 2	Kauhava	4500 + 5400 = 9900 Nykyinen + laajennus	Tilakohtaisessa biokaasulaitoksessa
VE 3	Lapua	9900 Uusi sikala (+ 4500 nykyinen Kauhavalla)	Keskitettyssä biokaasulaitoksessa
VE 4	Lapua	9900 Uusi sikala (+ 4500 nykyinen Kauhavalla)	Tilakohtaisessa biokaasulaitoksessa

Nollavaihtoehto (VE 0): Kauhavan Alakylän lihasikalan toiminta säilyy nykyisellään. Sikalakokonaisuudessa on yhteensä noin 4 500 lihasikapaikkaa. Sikalat toimivat lietelantajärjestelmällä ja muodostuva lietelanta (n. 9 000 m³/a) varastoidaan lietesäiliöissä sikaloiden yhteydessä ja hyödynnetään käsitlemättömänä peltolannoitteena sopimusviljelytiloilla.

Vaihtoehto 1 (VE 1): Toteutetaan sikalatoiminnan laajennus rakentamalla uusi sikalarakennus nykyisten rakennusten yhteyteen kiinteistölle nro 233-401-8-349. Laajennuksen jälkeen sikalakokonaisuudessa on yhteensä enintään 9 900 lihasikapaikkaa. Sikalat toimivat lietelantajärjestelmällä ja muodostuva lietelanta (n. 20 000 m³/a) toimitetaan käsiteltäväksi perustettavaan biokaasulaitokseen noin 10 - 25 km:n etäisyydelle sikalasta.

- **VE 1:n alavaihtoehto (VE 1a):** Lietelanta käsitellään tilalla fysikaalis-kemiallisella menetelmällä siten, että raakalietteestä erotetaan kiintoainesta, joka toimitetaan käsiteltäväksi perustettavaan biokaasulaitokseen. Jäljelle jäävä neste-jae varastoidaan lietesäiliöissä sikaloiden yhteydessä ja hyödynnetään peltolan-noitteena.

Vaihtoehto 2 (VE 2): Toteutetaan VE 1 mukainen sikalatoiminnan laajennus, mutta siten, että muodostuva liotelanta käsitellään tilan yhteyteen rakennettavassa tilakohtaisessa bio-kaasulaitoksessa, joka mitoitetaan käsittelemään tilan omat lietteet (n. 20 000 m³/a) ja 10 000 m³ muuta orgaanista materiaalia, kuten peltobiomassaa tai lähiseudun muita orgaanisia lietteitä.

Vaihtoehto 3 (VE 3): Toteutetaan uusi sikalahanke Lapuan kaupungin alueella kiinteistöl-lä nro 408-404-118-13. Sikalakokonaisuudessa on enintään 9 900 lihasikapaikkaa. Sikala-laajennukset voidaan toteuttaa vaiheittain, esimerkiksi 3 000 lihasian yksikkö kerrallaan. (Kauhavan Alakylän lihasikalan toiminta säilyy nykyisellään.) Sikalat toimivat liotelanta-järjestelmällä ja muodostuva liotelanta (n. 20 000 m³/a) toimitetaan käsiteltäväksi perustet-tavaan biokaasulaitokseen n. 10 - 25 km:n etäisyydelle sikalasta.

- **VE 3:n alavaihtoehto (VE 3a):** Lietelanta käsitellään tilalla fysikaalis-kemiallisella menetelmällä siten, että raakalietteestä erotetaan kiintoainesta, joka toimitetaan käsiteltäväksi perustettavaan biokaasulaitokseen. Jäljelle jäävä neste-jae varastoidaan lietesäiliöissä sikaloiden yhteydessä ja hyödynnetään peltolan-noitteena.

Vaihtoehto 4 (VE 4): Toteutetaan VE 3 mukainen sikalatoiminnan laajennus, mutta siten, että muodostuva liotelanta käsitellään tilan yhteyteen rakennettavassa tilakohtaisessa bio-kaasulaitoksessa, joka mitoitetaan käsittelemään tilan omat lietteet (n. 20 000 m³/a) ja 10 000 m³ muuta orgaanista materiaalia, kuten peltobiomassaa tai lähiseudun muita orgaanisia lietteitä.

2. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Täydennetystä arviointiohjelmasta on kuulutettu 7.7.–22.8.2008 Kauhavan ja Lapuan kau-punkien virallisilla ilmoitustauluilla ja pääkirjastoissa. Arviointiohjelma on ollut nähtävillä Kauhavan ja Lapuan kaupungintaloilla ja pääkirjastoissa. Kuulutus on julkaistu alueella ilmestyvissä sanomalehdissä Lapuan Sanomat (10.7.2008) ja Kauhava-lehti (10.7.2008). Kuulutus ja täydennetty arviointiohjelma ovat olleet luettavissa myös ympäristöhallinnon internetsivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla.

Täydennetystä arviointiohjelmasta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: Kauhavan kaupunki, Kauhavan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Lapuan kaupunki, Lapu-an kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen, Etelä-Pohjanmaan liitto, Etelä-Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus / maaseutuosasto, Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus / kalatalousyksikkö, Länsi-Suomen lääninhallitus / sosiaali- ja terveysosasto / Vaasan pal-veluyksikkö, Tiehallinto / Vaasan tiepiiri, Museovirasto ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry.

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteysviranomaiselle toimitettiin arviointiohjelman täydennyksestä yhteensä 8 lausuntoa ja 2 mielipidettä. Hankkeesta vastaavalle on toimitettu kopiot lausuntojen ja mielipiteiden alkuperäiskappaleista, joten kaikki lausunnot ja mielipiteet tulevat hankevastaavan tietoon sellaisenaan.

Kauhavan kaupunginhallitus

Kauhavan kaupunginhallitus toteaa lausunnossaan, että se on hankkeen YVA-ohjelmasta 21.11.2006 antamassaan lausunnossa vastustanut Kauhapork Oy:n sikalatoimintojen laajennushanketta kaupunginhallituksen lausunnosta lähemmin ilmenevillä perusteilla. Kaupunginhallitus pitää aiemmin antamassaan lausunnossa ja toteaa, että sillä ei ole huomauttamista Lapualle suunnitellusta uudisrakennuksesta, mikäli hankkeen ympäristövaikutukset huomioidaan riittävällä tavalla.

Kauhavan kaupungin ympäristönsuojelulautakunta

Lausuntonaan ympäristönsuojelulautakunta toteaa seuraavan:

1. Sikalatoiminta nykyisessä laajuudessaan on riittävän suuri nykyiseen sijoituspaikkaan nähden.
2. Biokaasulaitos ja lannoitetuotanto vähentävät hajuhaittoja ja vesistökuormitusta, etenkin mikäli kuivalannan ja nestejakeen viljelykäyttö tapahtuu sijoituslannoituksena.
3. Biokaasulaitos tulee sijoittaa nykyisen sikalakiinteistön ulkopuolelle, esimerkiksi 10–25 km:n etäisyydelle siitä ja Hahtomaan kylästä.
4. Alueelle tulisi laatia yleiskaava, mikäli sikalatoiminta laajenee.
5. Vaihtoehto 3:n mukainen sikalahankkeen toteuttaminen kokonaisuudessaan Lapuan kaupungissa siten, että lietelannan käsittelyä ja lannoitevalmistusta varten on biokaasulaitos, on kannatettavin.
6. 9900 lihasian tuottaman 20000 m³:n lietelantamäärän, jonka peltolevitykseen tarvitaan 1000 ha:n peltoala, ympäristölle haitattoman käytön edellytys on biokaasu- tai muu laitos, joka käsittelee peltoon levitettävän lannoitteen hajuttomampaan (ja kasveille käyttökelpoisempaan) muotoon. Lannoitteen levitystekniikalle ja -kalustolle voidaan asettaa luovutuksen yhteydessä vaatimuksia (ympäristöjärjestelmät).
7. Sikalatoiminnan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitystä on edelleen seurattava ja sitä on sovellettava nykyiseen sikalatoimintaan Hahtomaassa, mikäli siitä ei aiheudu kohtuuttomia kustannuksia.

Lausunnon liitteenä on kaupunginhallituksen pöytäkirjaote 5.2.2007 maankäytön suunnittelutarpeesta Kauhapork Oy:n ja Heikas Oy:n sikalalaajennushankkeen alueella, jossa todetaan mm. että Kauhavan kaupunki ei tule käynnistämään osayleiskaavan laadintaa ko. alueella.

Lapuan kaupunginhallitus

Lapuan kaupunginhallitus esittää lausuntonaan, että Lapuan kaupunki viittaa hankkeen aiemmasta YVA-ohjelmasta antamaansa lausuntoon, ja katsoo, että siinä esille tuodut näkökohdat pätevät myös kahden uuden sikalatoiminnan laajennusvaihtoehdon osalta. Uusi sijoitusvaihtoehto poikkeaa liikennöinnin suhteen aiemmin esitetystä sijoitusvaihtoehdosta siten, että sikalatoiminnan liikenne kuormittaa enemmän sekä alempiasteista tieverkkoa (metsätie) että myös päätieverkkoa (valtatie 19 ja 16). Lapuan kaupungilla ei ole huomautettavaa täydennetystä arviointiohjelmasta. Lupaviranomaista pyydetään huomioimaan Lapuan kaupungin asuntoalueiden laajeneminen pohjoiseen hankkeen toteuttamismahdollisuuksia arvioitaessa.

Lapuan kaupungin ympäristölautakunta

Lapuan kaupungin ympäristölautakunnan lausunnossa on mukana 29.11.2006 annettu lausunto, jossa todetaan mm., että toteutusvaihtoehdot tulisi ilmaista tarkasti ja niitä käsitellä tasapuolisesti, jotta ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia pystyisi vertailemaan selkeästi. VE 0 tarkastelussa ympäristövaikutuksena on mainittava käsittelemättömän lietteen peltolevityksen hajuhaitat Lapuan kaupungin alueella. Lausunnossa 27.8.2008 todetaan, että arviointiselostuksessa tulee kiinnittää erityistä huomioita kaikkiin lannan varastoinnista ja käsittelystä aiheutuviin ympäristövaikutuksiin eri toteutusvaihtoehdoilla. Toiminnanharjoittajan tulee huomioida suunnittelussa se, että eläinmäärän mukainen lannan levityspinta-ala tulee esittää ennen kuin toiminnalle voidaan myöntää ympäristölupa.

Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskus / kalatalousyksikkö

Pohjanmaan työvoima- ja elinkeinokeskuksen kalatalousyksikkö toteaa lausunnossaan, että sen lisäksi, että toistamme mitä 29.11.2006 päivätyssä lausunnossamme on sanottu, toteamme, että eri lietteenkäsittelyvaihtoehdoissa syntyneiden tuotteiden vesistövaikutukset voivat poiketa toisistaan merkittävässä määrin. Osa jakeista voi olla sellaisia, joiden tarvittavalle peltolevitysalalle ei ole selkeitä normeja. Tästä syystä on eri prosessi- ja sijaintipaikkavaihtoehtojen vesistövaikutukset arvioitava erikseen. Arviointiohjelmassa tulisi eri lietejakeiden peltolevitysalueiden sijainti vesistöihin nähden pyrittävä selvittämään ja arvioitava levityksen vesistövaikutuksia. Arviointi on tehtävä erityisellä huolella, jos levitysalat sijoittuvat sellaisten vesistöjen ääreen, joissa on arvokkaita kala- tai rapukantoja tai jos levitys kohdistuu hyvässä tilassa olevien purojen ja muiden tärkeiden pienvesistöjen valuma-alueille. Jos biokaasulaitoksen vedenerotuksessa syntyy sellaisia vesiä, jotka johdetaan vesistöön, on jäteveden ainepitoisuudet selvitettävä ja arvioitava kuormituksen vesistö- ja kalataloudellisia vaikutuksia.

Etelä-Pohjanmaan liitto

Etelä-Pohjanmaan liitto toteaa, että kysymyksessä on toteutuessaan erittäin suuri sikala-toiminnan laajennus tai uusi sikalahanke sekä Suomen että Etelä-Pohjanmaan sikaloiden keskikokoon verrattuna. Etelä-Pohjanmaalla on huomattava jalostavan elintarviketeollisuuden keskittymä, joka tarvitsee raaka-ainetta lähialueilta. Eräät sikalat ovat selkeästi saavuttamassa eurooppalaisen suuryksikkökoon ja ovat tehokasta suurtuotantoa. Tämä aiheuttaa uusia haasteita niin tuotannon kuin ympäristönkin kannalta, mikä edellyttää perusteellista suunnittelua suhteessa ympäristöön.

Biokaasulaitoksen toteuttaminen lietteen käsittelyyn ja sen hyödyntämiseen on oikea näkemys tämän kokoluokan toiminnassa. Suunnitellulla laajennusalueella Kauhavalla ja mahdollisella uuden sikalan sijoituspaikalla Lapualla ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Kauhavalla olevalla alueella sijaitsee kyläasutustyyppistä asutusta ja Lapualla mahdollisessa uudessa sijaintipaikassa on haja-asutusta. Kauhavan alue koskettaa myös Lapuan ja Kauhavan rajalla sijaitsevaa haja-asutusta. Molemmat alueet sijaitsevat lähimmillään reilun kilometrin etäisyydellä Lapuan alojen kulttuurimaisemasta mutta eivät sijaitu sille eikä alueilta ole välitöntä näköyhteyttä kulttuurimaisema-alueelle. Maakuntakaava ei osoita esteitä kummallekaan sijoituspaikalle. Alemman asteinen tieverkko kulkee kilometrin/muutaman kilometrin etäisyydellä molemmista sijoituspaikoista mutta raskaan liikenteen lisääntyminen siinä voi edellyttää tienparannustoimenpiteitä. Lisäksi molemmille sijoituspaikoille kulkee vilkkaammin liikennöidystä alemmanasteisesta tiestä sivuhaara, jonka kunnostus vaatii investointeja. Lapuan sijoituspaikan osalta vaaditaan merkittävämmän tienparannusta ja myös uuden tien rakentamista. Lisäksi Lapuan sijoituspaikassa sikala sijoittuisi metsäalueen sisään, jossa ei ole aikaisempia rakennuksia. Kauhavalla laajennus tapahtuisi olemassa olevan tien varteen ja olemassa olevien rakennusten yhteyteen. Erittäin

suuria kotieläinyksiköitä sijoitettaessa on joka tapauksessa tärkeää, että yksiköt sijoitetaan riittävän etäälle olemassa olevasta asutuksesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto pitää biokaasulaitoksen rakentamista merkittävänä positiivisena ympäristövaikutuksena niin hajuhaittojen minimoimisen kuin lietteen hyödyntämisen kannalta, maanparannusaineen lisäksi mahdollisesti myös energiantuotannossa. Biokaasulaitoksen rakentaminen 10—25 km:n etäisyydelle sikalan mahdollisista sijaintipaikoista perustuisi nykyiseen infraan paremmin kuin biokaasulaitoksen rakentaminen tuotantolaitoksen yhteyteen. Lisäksi sinne voitaisiin kuljettaa ehkä myös muita lietteitä helpommin. Lietteen kuljetus kauemmaksi tuotantolaitoksesta lisäisi kuitenkin liikennettä. Laajennus nykyisten tuotantotilojen yhteyteen ja biokaasulaitoksen rakentaminen hyödyntäisivät kaiken kaikkiaan nykyistä infraa. Biokaasulaitos vähentäisi hajupäästöjä ja mahdollistaisi lietteen laaja-alaisemman hyödyntämisen ja laitos toimisi uutena teknologisenä pilottina.

Tiehallinto / Vaasan tiepiiri

Tiehallinnon Vaasan tiepiiri toteaa, että hankkeessa suunnitellaan sikalatoiminnan laajentamista rakentamalla uusi sikalarakennus Kauhapork Oy:n nykyisen lihasikalan yhteyteen Kauhavan Alakylään tai rakentamalla uusi sikalakokonaisuus Lapualle Marjokallion- Talinkehämäen alueelle. Nurmoon tai Lapualle ollaan suunnittelemassa biokaasulaitoksen rakentamista. Arviointiselostuksessa tulisi selvittää myös sikalatoiminnan laajennus ja biokaasulaitoksen yhteisvaikutukset liikenteeseen. Samassa yhteydessä tulisi selvittää onko tarvetta tehdä muutoksia liittymälupaan tai liittymäjärjestelyihin.

Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry toteaa, että piiri on jättänyt hankkeesta lausuntonsa marraskuussa 2006, joka huomioidaan tässäkin menettelyssä uudelleen. Lisäksi piiri haluaa tuoda uudesta YVA-ohjelmasta esille seuraavat asiat:

Vaihtoehtoisista hankkeista tulisi esittää kannattavuusvertailua, sillä VE 2 vaikuttaa epärealistiselta, jos oleellisesti sikalatoimintaan liittyvä biokaasulaitos rakennetaan Lapualle tai Nurmoon (oma hankkeensa). Miksi rakentaa tilalle ”kilpaileva” biokaasulaitos jos huomattavasti isompi laitos on lähialueelle jo suunnitteilla osittain samojen toimijoiden hankkeena?

Perusasiana hankkeen esittelyssä hakijan tulisi tuoda esiin maininnalla varatun Lapuan alueen hallintaoikeus. Onko alue jo hankittu omistukseen, vuokrattu tai vain esisopimuksella varattu hanketta varten?

Lapuan sikalan sijoituspaikkaa suunniteltaessa olisi esitettävä tarvittavien sähkö- ja vesilinjien ja mahdollisten teiden rakentaminen ja niiden ympäristön huomioiminen reittejä suunniteltaessa. Kappaleessa 2.3 kerrotaan, että Metsäkeskuksen laatimassa metsänhoitosuunnitelmassa on käyty läpi kiinteistön luonnonoloja. Lisäksi kappaleessa 3.4 on esitetty, että alueen luontoa ja hankkeen vaikutuksia luontoon arvioidaan jo olemassa olevien selvitysten ja Syken tietokanta-aineiston perusteella. Emme katso sellaisten selvitysten olevan riittäviä hankkeen osalta. Maininta Kauhajoen hankkeesta on ilmeisesti virheellinen ja siinä on tarkoitus viitata Kauhavan hankkeeseen?

Hankkeen vaikutusalueen (lähinnä ammoniumtypen haitallisen vaikutusalueen) kasvisto ja eläimistö on selvitettävä erillisen luontoselvityksen perusteella ja tehtävä arvio mahdollisesta ilmakehämäärästä haitasta vaikutusalueen eläimistölle ja kasvistolle. Myös käytettävien etäsäiliöiden mahdolliset hajuhaitat tulee huomioida selvityksessä.

Liikenteen osalta tulisi selvittää riittävällä laajuudella mahdollisen lannan kuljetuskaluston aiheuttamat haitat liikenteessä. Painottuuko siirto joihinkin ajankohtiin vai onko ajo säännöllistä? Tapahtuvatko siirrot mahdollisesti biokaasulaitokselle rekalla, liikennetraktoreilla vai maataloustraktoreilla? Samalla tapaa tulisi esittää peltolevitykseen / etäsäiliöille käytettävät tiereitit jollakin tarkkuudella ja siirron vaikutus muuhun liikenteeseen.

Lannan ja ravinneliuosten ja suodosten etävarastoinnista ja levitysalloista tulisi esittää riittävällä tarkkuudella esisopimuksia koko levitettävälle lannoitemäärälle ja varmistaa, ettei sopimuksen tekijöillä ole päällekkäisiä sopimuksia samoille peltoaloille.

Ravinnekuormituksen osalta hankkeessa tulisi laatia ravinnetaselaskelma, jossa näkyy kaikki tilalle tulevat ja lähtevät ravinteet (rehut, liha ym.) sekä energiavirrat. Myös sähkö, lämpö ja muu energia mukaan luettuna.

Mielipide 1 (40 allekirjoittanutta)

Kyseisten sikaloiden alueella (Kauhavan Kaupungin Hahtomaan kyläläiset ja samalla vaikutusalueella asuvat Lapuan Kaupungin Rajamäen kylän asukkaat) asuvat toivovat lausuntonsa liitettäväksi Kauhapork Oy ja Heikas Oy:n YVA-arviointiin ja mahdolliseen ympäristölupahakemukseen. Varsinaista kyläyhdistystä ei ole alueelle perustettu, mutta asian tiimoilta on kokoonnuttu Kalan Torpalla viimeksi 14.7.2008, jolloin em. kylien asukkaat olivat runsaslukuisesti edustettuina.

Pääosiltaan he yhtyvät Kauhavan kaupungin ympäristönsuojelulautakunnan ja Kauhavan kaupungin kaupunginhallituksen tekemään päätökseen. Tärkeää on huomioida kaupunginhallituksen kanta, jonka mukaan Kauhava ei tule käynnistämään osayleiskaavan muutosta, eikä näin ollen ympäristö- tai rakennuslupaa voida edes hakea Kauhavan Hahtomaan alueelle.

Kyläläisinä he hyväksyvät arviointivaihtoehtoista (VE 0) esityksen. Tässäkin vaihtoehdossa, jolla vanhat sikalarakennukset säilyvät, vaaditaan lupaehdojen tarkempaa seurantaa sekä noudattamista, kuten ympäristönsuojelulautakunta on 14.08.08 kokouksessaan tekemässä päätöksessä kohdassa 7 ilmoittanut. Sikalan nykyisessä toiminnassa mm. lantaloitten tyhjäyksen aikaan yleensä haju on "kuvottava" ja osa lietteistä läikkyä maantielle.

Sitä vastoin ei kyläläisillä ole huomauttamista Marjokallion uudesta sikalapaikasta (VE 3).

Mielipide 2 (38 allekirjoittanutta)

Mielipiteen esittäjä uudistaa lokakuulla 2006 tehdyn kirjelmän, jossa liitteen allekirjoittaneet henkilöt (38 kpl) vastustavat sikalatoiminnan laajennushanketta Kauhavalle Hahtomaantie 629. Haju- ym. haitat ovat pysyneet samoina tai jopa kasvaneet verrattuna ko. kirjelmään. Esim. ylivuotiset olkipaalit ovat edelleen tienvieressä. Noudatetaanko ympäristölupaa nykyisenkään sikalatoiminnan puitteissa?! Mielipiteen esittäjän vakitukselle asunnolle on matkaa vain 480 metriä, eikä välissä olevassa maastossa ole metsää, joten mitään luonnollista estettä hajujen kulkeutumisen estämiseksi/vähentämiseksi ei ole olemassa. Asunto on ollut ko. paikalla jo ennen nykyistäkin sikalaa. Esim. pyykin kuivattaminen/tuulettaminen pihalla tai ikkunoiden aukipitäminen on lähes mahdotonta törkeän hajuhaitan takia. Luvan myöntäminen aiheuttaa kohtuutonta haittaa ja rasitusta eikä sijoitu riittävän kauaksi naapurien asunnosta. Mielipiteen liitteenä on nimilista ja aiemmin YVA-ohjelmasta toimitettu mielipide.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Sen lisäksi, mitä yhteysviranomaisen on todennut 22.12.2006 antamassaan lausunnossa Kauhapork Oy:n sikalatoimintojen laajennushankkeeseen Kauhavalla liittyvästä ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, yhteysviranomaisen toteaa seuraavaa:

Hankekuvaus

Kauhapork Oy:n sikalahankkeen YVA-ohjelman täydennys täyttää uuden Lapuan sijoituspaikkavaihtoehdon osalta YVA-asetuksen sisällölliset vaatimukset.

Hankkeen aikataulu vaikuttaa muutoin realistiselta, mutta yhteysviranomaisella on aikaa lausuntonsa esittämiseen YVA-lain 12 § mukaisesti kaksi kuukautta arviointiselostuksen kuulutusajan päätyttyä. Lisäksi aikataulua tulee tarvittaessa muuttaa, jotta riittävät luontoymp. selvitykset saadaan tehtyä myös uuden sijoituspaikan osalta.

Hankkeen maankäyttö- ja kaavoitustilanne on esitetty asianmukaisesti. Ohjelmatäydennyksessä ei kuitenkaan ole mainittu, että koska hankkeen toteuttaminen Kauhavan tai Lapuan hankealueilla johtaisi vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen, edellyttäisi rakentaminen ympäristökeskuksen näkemyksen mukaan asemakaavan laadintaa (MRL 137 §). Kauhavan kaupunki ei lausuntonsa mukaan tule käynnistämään osayleiskaavan laadintaa ko. alueella. Kaavoitustarpeesta ja -tilanteesta olisi hyvä neuvotella Kauhavan ja Lapuan kaupunkien ja ympäristökeskuksen kaavoitusasiantuntijoiden kanssa ja esittää tulos arviointiselostuksessa.

Hankkeeseen liittyvän biokaasulaitoksen ympäristölupahakemus on jätetty Länsi-Suomen ympäristökeskukseen syyskuussa 2008, lupaa haetaan Lapuan sijoituspaikalle. Tämän hankkeen yleiskuvaus, sijainti ja ajankohtainen suunnittelutilanne sekä todennäköiset kuljetusreitit sikaloilta biokaasulaitokseen selvitetään arviointiselostuksessa. Myös mahdolliset muut lähialueelle sijoittuvat suuret eläinsuojat sekä niiden mahdolliset yhteisvaikutukset hankkeen kanssa (esim. lannanlevityspeltojen riittävyys alueella) olisi hyvä selvittää. Mikäli syntyvää lietettä joudutaan kuljettamaan levitettäväksi kovin etäälle hankealueelta, tämä voisi lisätä merkittävästi sikaloihin liittyvän liikenteen ympäristövaikutuksia.

Tarkoituksena lienee jatkaa sikalatoimintaa myös vanhassa sikalakokonaisuudessa Kauhavalla. Näin ollen hankevaihtoehdon VE 3 tai 4 mukainen kokonaan uuden sikalan perustaminen Lapuulle lisäisi Heikas Oy:n ja Kauhapork Oy:n eläinmäärän yli kolminkertaiseksi, nykyisestä 4 500 lihasiasta 14 400 lihasikaan ja syntyvän lietemäärän 9 000 m³:sta 28 800 m³:iin. Tarvittava lannanlevitysala lisääntyisi noin 409 hehtaarista 1 309 hehtaariin, joten sen saatavuuteen tulee kiinnittää erityishuomiota. Kartat ja tiedot lannanlevityspelloista tulee joka tapauksessa esittää viimeistään ympäristölupahakemuksen yhteydessä, joten ne saataneen pääosin esitettyä myös arviointiselostuksessa.

Ohjelmatäydennyksessä on esitetty riittävä kuvaus hankealueesta, sen ympäristöstä ja saatavilla olevista selvityksistä. Molempien hankealueiden nykytilanne tulee kuvata arviointiselostuksessa yhtäläisellä tarkkuudella, täydennysliitteessä ei ole kuvattu esimerkiksi Lapuan hankealueen maaperää, luonnonoloja, ilmanlaatutietoja ja omistusoloja yhtä tarkoin kuin Kauhavan hankealueen osalta. Uutta Lapuan sikalakokonaisuutta ei ole kuvattu riittävästi, ohjelmasta ei esimerkiksi selviä, monestako sikalarakennuksesta ja lietesäiliöstä on kyse ja miten ne sekä mahdollinen tilakohtainen biokaasulaitos sijoittuisivat alueelle tai liittykö hankkeeseen myös esimerkiksi etälietesäiliöitä.

Vaihtoehtojen muodostaminen, käsittely ja vertailu

Hankevastaava on ottanut huomioon yhteysviranomaisen lausunnon arviointiohjelmasta ja etsinyt uuden vaihtoehtoisen sijoituspaikan hankkeelle. Samalla hanke on kuitenkin muutunut: vaihtoehdoissa 3 ja 4 kyse on kokonaan uudesta 9 900 lihasian sikalasta, kun vaihtoehdoissa 1 ja 2 kyse oli 5 400 lihasian lisäyksestä olemassa olevaan sikalatoimintaan.

YVA-menettelyssä tarkastellaan nyt nollavaihtoehtoa, neljää hankevaihtoehtoa ja lisäksi yhtä alavaihtoehtoa vaihtoehdoissa 1 ja 3. Vaihtoehtoja on siis hyvinkin riittävästi. Arviointiselostuksessa esitettävän vaihtoehtojen ympäristövaikutusten ja niihin liittyvien erojen välisen vertailun ymmärrettävyyteen tulee panostaa, jotta lopputuloksesta ei tulisi sekavaa. Vaihtoehtojen positiiviset ja negatiiviset ympäristövaikutukset on tarkoitus esittää taulukkomuodossa konsultin arviona. Vertailumenetelmä ja siinä sovellettavat periaatteet tu-

lee kuvata selkeästi. Jos vertailussa ei huomioida kaikkia ympäristövaikutuksia, vaan vain hankkeen kannalta merkittävät vaikutukset, arviointiselostuksessa tulisi selostaa kriteerit, joilla ympäristövaikutukset on luokiteltu merkittäviksi tai vähemmän merkittäviksi.

Sikaloihin ja mahdollisiin tilakohtaisiin biokaasulaitoksiin liittyviä toimintoja tulisi tarkastella suhteessa ympäristönsuojelulain 4 §:ssä esitettyihin parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatteisiin. Tähän on pyritty esittämällä hankevaihtoehtoissa (VE 1-4) lietteen käsittelymenetelmänä toimittaminen biokaasulaitokseen, alavaihtoehtoissa mahdollisen tilalla tapahtuvan fysikaalis-kemiallisen käsittelyn jälkeen. Tämä on ympäristövaikutusten lieventämisen kannalta hyvin järkevä vaihtoehto.

Hankevastaavan tulisi kuitenkin ehkä ottaa huomioon, että mikäli biokaasulaitosta (ja mahdollista fysikaalis-kemiallista käsittelyä) ei päätettäisiikään toteuttaa (esim. kustannussyistä) ja päädyttäisiin tavanomaiseen käytäntöön, jossa liete johdetaan tilan lietesäiliöihin ja levitetään sellaisenaan lannoitteeksi pelloille lannanlevitysaikoina, saattaisi syntyä tarve uudelle YVA-menettelylle, koska tätä vaihtoehtoa ei ole tarkasteltu ja käsittelemättömän raakalietteen peltolevityksen ympäristövaikutukset lienevät merkittävästi erilaisia kuin biokaasulaitoksessa käsitellyn lietteen vaikutukset. Biokaasulaitoksista, lietteen fysikaalis-kemiallisesta käsittelystä tai niiden hyöty-kustannustehokkuudesta suuressa mittakaavassa ei Suomessa ole vielä paljonkaan kokemuksia ja soveltuva tekniikka on paljolti kehityksessä. Em. syistä myös "perinteisen lietesäiliö-peltolevitys" -vaihtoehtoon ja siihen liittyvien toimintojen (kattamaton/katettu lietesäiliö, lietekuljetukset, raakalietteen levitys, ravinnekuormitus, ilmapäästöt, hajuhaitat) ympäristövaikutusten tarkastelu voisi ehkä olla jollakin lailla mukana, vaikka hankevastaavan lähtökohtana ja edellytyksenä hankkeen toteuttamiselle olisikin lietteen biokaasulaitoskäsittely. Näin saataisiin myös ympäristölupamenettelyn pohjaksi vertailukelpoinen kuva lietteenkäsittelyvaihtoehtojen ympäristövaikutuksista. Yhteysviranomainen ei kuitenkaan varsinaisesti edellytä tällaisen tarkastelun mukaan ottamista.

Ohjelmasta ei selvästi käy ilmi, kuljetettaisiinko Lapuan vaihtoehtojen 3 tai 4 toteutuessa myös Kauhavan sikaloissa syntyvät lietteet biokaasulaitoskäsittelyyn vai jatkettaisiinko niiden osalta raakalietteen levittämistä pelloille nykyiseen tapaan. Tämä vaikuttaa merkittävästi myös vaihtoehtojen vertailuun. Lietteiden levityksestä voisi lisäksi esittää kaikkien vaihtoehtojen osalta tiedot siitä, miten se tapahtuu (esim. sijoituslannoitus), millaisella kalustolla se hoidetaan, kauanko levitysjaksot kestävät ja miten ravinteiden optimaaliset leviysmäärät varmistetaan.

Hankkeen vaikutukset ja niiden selvittäminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmia on luvussa 3 täydennetty ottaen hyvin huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmalausunnossa esitetyt asiat. Esimerkiksi selvitettäviä vaikutuksia ja vaikutusalueiden rajauksia on tarkennettu.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Riittävillä suojaetäisyyksillä on suurissa eläinsuojahankkeissa merkittävä rooli. Lähimmät naapurien asuinrakennukset sijaitsevat Lapuan hankekiinteistöltä noin 1,1 ja 1,2 kilometrin etäisyydellä. Molemmista hankealueista olisi hyvä esittää kartat, joihin olisi merkitty lähimmät asuinrakennukset nykyisten ja suunniteltujen sikaloitten välittömällä vaikutusalueella noin 2 km:n säteellä, etäisyydet niihin sekä se, ovatko asuinrakennukset vakituisia asuntoja, vapaa-ajan asuntoja tai tyhjillään. Osa lähimmistä luoteessa ja lounaassa olevista asuinrakennuksista rajautuu Lapuan sijoitusvaihtoehtossa juuri ja juuri 2 km:n tarkastelualueen ulkopuolelle. Niiden osalta olisi silti hyvä mainita, voiko paikoilla ylittyä aistitta-

vissa olevan hajun hajukynnys 1 hy/m^3 . Arviointiohjelman täydennyksessä kohdassa 3.2.1 mainittujen hajupäästömittausten tulokset olisi hyvä esitellä selostuksessa siten, että niitä voitaisiin helposti verrata aiempiin tutkimuksiin (esim. Arnold ym. 2006: Hajuhaitan vähentäminen maatalouden suurissa eläintuotantoyksiköissä). Myös käsittelemättömän (VE 0) ja käsitellyn (VE 1-4) lietteen peltolevityksen mahdolliset hajuvaikutukset tulee huomioida.

Sosiaalisia vaikutuksia on tarkoitus arvioida pääosin muistutuksista ja lausunnoista saatujen tietojen perusteella. Mikäli näyttää siltä, että niistä ei saada riittävästi käyttökelpoista tietoa, arviota voisi olla hyvä täydentää erillisellä lähiasukkaille suunnattavalla kyselyllä. Lapuan hankealueen osalta ei kuulutuskierröksellä ole saatu lähiasukkaiden näkemyksiä, vaan mielipiteitä ovat esittäneet Kauhavan hankealueen vaikutuspiirissä asuvat.

Vaikutukset maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon ja luonnonvarojen hyödyntämiseen

Lähimmät pohjavesialueet sijaitsevat noin 4,5 km:n etäisyydellä Lapuan hankealueelta. Hankkeen vaikutuksia pohjavesiin selvitetään kartoittamalla ja talousvesikaivot noin 1 kilometrin säteellä molempien sijoituspaikkavaihtoehtojen läheisyydessä. Lisäksi tutkitaan noin 500 metrin etäisyydellä olevien kaivojen veden laatu ja Kauhavan sikalan oman kaivon vesi sekä selvitetään lietteen levityspeltojen sijainti suhteessa pohjavesialueisiin. Pohjavesien ja talousvesikaivoihin kohdistuvien ympäristövaikutusten osalta täydennetty YVA-ohjelma voidaan katsoa riittäväksi. Kaivovesistä olisi hyvä analysoida esitettyjen lisäksi lämpötila ja *Escherichia coli*-bakteeri sekä Kauhavan sikalan kaivosta öljyjen esiintyminen.

Alueelle ei ole määritelty vesihuoltolaitoksen toiminta-alueita vesi- eikä viemäriverkostolle eikä alueella ole vesihuoltoverkostoja. Täydennysliitteessä kohdassa 3.2.3 esitettyjen selvitysten lisäksi tulisi selvittää, miten varmistetaan riittävä talousveden toimitusvarmuus eli erityistilanteiden vesihuolto esimerkiksi tapauksessa, kun päävedenotto on poissa käytöstä saastumisen tai pumppu- tai putkirikon takia. Myös vesihuollon riittävän kapasiteetin ja toimintavarmuuden vaatimat mahdolliset toimenpiteet tulisi selvittää.

Nykytilan kuvauksessa ei ole esitetty alueen topografiaa ja pintavesien virtaussuuntia ja purkautumisreittejä, vesistövaikutuksia tulee arvioida myös näiden pohjalta. Toisin kuin kohdassa 2.4.2 Lapuanjoki kulkee Lapuan kiinteistön länsipuolella noin 3,8 km etäisyydellä ja lähellä on myös Voitanjärvi kiinteistöltä noin 2,3 km kaakkoon. Myös tämä tulee huomioida pintavesianalyyseissä.

Arviointiselostuksessa tulee selostaa kaikkien vaihtoehtojen osalta kiinteistön eri jätevesijakeiden käsittely ja mahdollisen ihmisperäisen lietteen käyttö. Mikäli aikataulullisesti on mahdollista, kannattaa hankkeen suunnittelussa huomioida todennäköisesti loppuvuonna 2008 valmistuva ympäristöministeriön uusi kotieläintalouden ympäristönsuojelua koskeva ohje, joka voi sisältää esimerkiksi uusia suosituksia eläinsuojien sosiaalitoimen jätevesien johtamiseen. Selostuksessa tulisi tarkastella esimerkiksi poikkeuksellisten sääolojen kuten rankkasateiden aiheuttamia riskejä. Lietteiden levityksiin liittyvien pohjavesivaikutusten (kohta 3.3) lisäksi myös vaikutuksia pintavesiin tulee arvioida ja selvittää tiedossa olevien lannanlevityspeltojen sijainti suhteessa vesistöihin. Myös biokaasulaitoksen mahdollisten jätevesien koostumus ja kuormitusvaikutus tulee selvittää.

Kohdissa 3.4 (täydennys) ja 7.1.6 (ohjelma) on esitetty arvioitavaksi ammoniakkipäästöjen vaikutukset lähialueiden talousmetsiin ja herkkiin luontokohteisiin. Tämän yhteydessä voitaisiin arvioida myös tarvetta suoja(metsä)vyöhykkeiden perustamiseen mahdollisten vaikutusten lieventämiseksi. Lisäksi tulisi arvioida rakentamisvaiheessa käytettävien maa-

ainesten ja muiden luonnonvarojen sekä syntyvien jätteiden määriä. Myös tilan ravinnetaselaskelmista tai –arvioista voitaisiin saada arvokasta tietoa tilan ravinnevirroista, ravinnekuormituksesta ja ravinnekuormituksen lieventämismahdollisuuksista. Tilakohtaisen biokaasulaitoksen osalta samanlaista hyötyä voisi olla myös tilan energiataselaskelmista.

Vaikutukset kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen

Lapuan hankealuetta lähin Natura-alue sijaitsee noin 8 km:n etäisyydellä eikä lähellä ole muitakaan luonnonsuojelualueita. Täydennysliitteen kohdassa 3.4 ja arviointiohjelman kohdassa 7.1.6 esitetään, että vaikutuksia alueen kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen arvioitaisiin pääosin Suomen ympäristökeskuksen Hertta-tietokannassa olevien ja lausunnoista saatavien tietojen perusteella sekä selvittämällä ammoniakkipäästöille herkkien luontokohteiden sijainti hankepaikkojen läheisyydessä. Yhteysviranomaisen ei pidä tätä riittävänä. Hertta-tietokannassa ei ole kaikilta Suomen alueilta eikä siten myöskään hankkeiden vaikutusalueilta välttämättä riittäviä tietoja, mikäli alueilla ei ole jotakin tarkoitusta varten erikseen käyty havaintoja tekemässä.

Hankevastaavan on itse tehtävä YVA-menettelyn yhteydessä sellainen riittävän kattava luontoarvojen kartoitus, että päätelmiä hankkeen vaikutuksista niihin voidaan tehdä. Koska kyseessä on aikaisemmin rakentamaton alue ja esimerkiksi ammoniakki-kuormitus, liikenne ja melu alueella tulevat hankkeen toteutuessa lisääntymään merkittävästi nykyisestä, ei luonnonolojen selvittämistä voida myöskään rajoittaa vain itse sikalakiinteistön alueelle. Kohdassa 2.3 kuvataan metsänhoitosuunnitelman pohjalta Lapuan hankekiinteistön osan luonnonoloja noin 200–300 metrin säteellä aiotusta sikalan paikasta. Vähintään vastaavat tiedot tulisi esittää koko arvioidulta vaikutusalueelta 2 km:n säteeltä. Ne antaisivat käsityksen vallitsevista luonnonoloista kuten siitä, onko alueella pääosin talousmetsänä hoidettua aluetta vai onko siellä myös luonnontilaisen kaltaisia tai pidempään luonnonmukaisesti kehittyneitä kuvioita, joiden luonnonarvoja ja lajistoa on syytä kuvata tarkemmin. Esimerkiksi liito-oravien asuinympäristöt vaikutusalueella on syytä selvittää tarkoin, koska Hertta-tietokannasta löytyy liito-oravahavaintoja vain noin kilometrin etäisyydeltä Lapuan sijoituspaikasta.

Kauhavan jo osittain rakennetun hankealueen osalta luontovaikutusten arviointi tulee tehdä yhteysviranomaisen aiemmassa lausunnossaan edellyttämällä tavalla. Kaiken kaikkiaan tärkeää olisi saada luontovaikutuksista mahdollisimman vertailukelpoista aineistoa näiden kahden hankealueen ympäristövaikutusten erojen selvittämiseksi.

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Maakuntakaavasta ei ilmene esteitä hankkeen toteuttamiselle kummallakaan hankealueella eikä alueilla ole muuta voimassa olevaa kaavaa. Kauhavan hankealueen lähellä on jonkin verran kylätyyppistä asutusta ja Lapuan hankealueen lähellä lähinnä haja-asutusta. Lapuan kaupungin asuntoalueiden mahdollinen pohjoinen laajenemissuunta tulisi ottaa huomioon maankäyttövaikutusten arvioinnissa. Ohjelmätäydennyksessä ei mainita Lapuan kiinteistölle sijoittuvaa Marjokallion pronssikautista muinaisjäännöstä (408010031). Hankevastaavan tulisi olla yhteydessä Museovirastoon ja selvittää sen merkitys hankkeen kannalta arviointiselostuksessa. Muutoin Lapuan hankealueen suhteen pätevät samat asiat kuin aiemmassa lausunnossa on esitetty Kauhavan hankealueen suhteen (esim. Alajoen maisema-alueen merkityksen huomioiminen).

Liikennevaikutusten osalta huomioidaan liikenteen määrät, laatu, päästöt, meluhaitat, turvallisuus ja tiestön kantavuus. Lisäksi tulisi selvittää liittymäjärjestelyjen ja tienparannustöiden tarve. Lisäksi olisi hyvä huomioida sikalatoiminnan laajennuksen ja Lapuan suunnit-

tellun biokaasulaitoksen mahdolliset yhteisvaikutukset liikenteeseen sekä lietteenkuljetukset Lapualla suunniteltavaan biokaasulaitokseen ja lannanlevityspelloille. Myös erityisesti Lapuan hankealueella tarvittavan uuden infrastruktuurin (sähkölinjat, vesijohdot, tiet) rakentaminen ja sen vaikutukset tulisi ottaa huomioon arviointiselostuksessa.

Vaikutusalueen rajaukset

Ympäristövaikutusten tarkastelualue on rajattu välittömien vaikutusten osalta 2 kilometriin. Muita vaikutuksia tarkastellaan 5-12 kilometrin säteellä sijoituspaikkavaihtoehdoista. Liikennevaikutuksia tarkastellaan valtatielle 19 asti. Lisäksi huomioidaan levityspeltojen sijainti ja niiden läheiset herkäät ja häiriintyvät kohteet. Tarkasteltavat vaikutusalueet lienevät riittäviä merkittävien ympäristövaikutusten selvittämisen kannalta.

Etäisyyttä hankealuevaihtoehtojen välillä on noin 3,5 km. Erityisesti hankevaihtoehtojen 3 ja 4 osalta tulisi huomioida yhteisvaikutukset, joita mahdollisesti syntyisi Kauhavan nykyisten sikaloiden ja Lapuan uuden sikalakokonaisuuden vaikutusalueiden päällekkäisyydestä (esim. Rajamäen alue). Voiko samoille alueille kohdistua Lapuan hankkeen toteutuksessa esimerkiksi hajuvaikutuksia tai kohtuutonta ravinne- tai ammoniakkikuormitusta molempien alueiden suunnista? Kaikkia Lapuan suunniteltujen (VE 3 ja 4) ja Kauhavan nykyisten sikaloiden (VE 0) ympäristövaikutuksia ei ehkä kuitenkaan ole tarpeen laskea yhteen ja tarkastella, sillä kyse olisi käytännössä kuitenkin erillisistä sikaloista. Tarve yhteisvaikutusten arvioinnille selvinnee selvitysten edetessä, esitys- ja vertailutavan valinta tulee selostaa ja perustella arviointiselostuksessa.

Osallistuminen

YVA-menettelyn aikana on järjestetty kaksi yleisölle avointa tiedotus- ja keskustelutilaisuutta. Seuraava yleisötilaisuus suunnitellaan pidettäväksi joulukuussa 2008 arviointiselostuksen valmistumisvaiheessa. Osallistumisjärjestelyjä voidaan pitää riittävinä.

YVA-menettelyä tukevan ohjausryhmän toimintaa on syytä jatkaa myös arviointiselostusvaiheessa ja ottaa ryhmään mukaan myös Lapuan sijoituspaikkavaihtoehdon osalta tärkeät tahot. Sivulla 20 esitetystä aikataulusta poiketen ohjausryhmä ei ole kokoontunut kesäkuussa 2008.

Raportointi

Arviointiohjelman täydennys on selkeä ja sitä on havainnollistettu useilla sopivilla kartoilla. Vaihtoehdot on esitetty taulukossa tiivistetysti. Jäsennys vastaa pääosin arviointiohjelmää, tosin maaperälle ja ilmanlaadulle ei ole omaa väliotsikkoa kuten ohjelmassa. Tulevassa arviointiselostuksessa voisi olla asemapiirustukset kaikista vaihtoehdoista sekä ehkä pieni sanasto ja havainne- ja maisemakuvia, jotka auttaisivat lukijaa ymmärtämään hanketta ja sen vaikutuksia paremmin.

Ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelmasta on saatu molemmilla kuulutuskierroksilla paljon hyviä lausuntoja ja mielipiteitä, jotka auttavat hankkeen jatkosuunnittelussa ja selvitysten kohdentamisessa. Laadittavan arviointiselostuksen tulee noudattaa uudessa valtioneuvoston asetuksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (713/2006) 10 §:ssä esitettyjä sisällöllisiä vaatimuksia. Arviointiselostuksessa tulee todeta, miten yhteysviranomaisen lausunnot sekä arviointiohjelmasta (22.12.2006) että sen täydennyksestä on otettu huomioon arvioinnissa.

5. LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Ympäristökeskus lähettää lausuntonsa tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteiden esittäjille. Lisäksi yhteysviranomaisen lausunto pidetään yleisön nähtävillä syys-lokakuussa 2008 yhden kuukauden ajan Kauhavalla ja Lapualla kaupunkien virallisilla ilmoitustauluilla sekä pääkirjastoissa niiden virka- tai aukioloaikoina. Lisäksi lausunto tulee nähtäville Länsi-Suomen ympäristökeskuksen internetsivuille osoitteeseen: www.ymparisto.fi/lsu/yva-vireilla. Yhteysviranomainen on toimittanut hankkeesta vastaavalle kopiot kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Länsi-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa.

Johtaja

Pertti Sevola

Ylitarkastaja

Anu Lillunen

Jakelu

Kauhapork Oy

Tiedoksi

Lausunnon antajat ja mielipiteen esittäjät (vuonna 2006 ja 2008)

Ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus, liitteenä 2 kpl arviointiohjelmia + täydennyksiä